

1 יוני, 2020

הנחיות לפתיחה והתנהלות של גני חיות, פינות חי ומתקנים המחזיקים בבעלי חיים, בשל מחלת הקורונה, עדכון.

הנחיות אלו תפקידן לקבוע כללים להתנהלות מתקנים המחזיקים בבעלי חיים לצד מגפת הקורונה בכדי להבטיח את שלומם של בעלי החיים המוחזקים בהם.

ההנחיות ניתנות לאור החשש כי נגיף הקורונה עלול לעבור מבני אדם חולים או נשאים אל בעלי חיים ובפרט למינים מסוימים. ההנחיות להלן יציגו נושאים הנוגעים להגנה על בעלי החיים מפני הדבקה בנגיף על ידי הציבור וצוות המטפלים - הפוקד את המתקן בו הם מוחזקים. הן אינן מהוות תחליף להנחיות משרד הבריאות וכל חוק, תקנה או הנחייה נוספים בעניין.

מסמך זה מפרט את ההנחיות העדכניות נכון לתאריך הוצאתו ומבטל מסמכים קודמים שיצאו בנושא, ישנן הקלות בהנחיות בכל הנוגע למגע עם בעלי חיים למעט מינים מסוימים. ככל שיהיה עדכון עתידי בהנחיות יופצו נהלים חדשים בהתאם.

1. התאמה להנחיות משרד הבריאות: גני החיות/ פינות חי יפתחו למבקרים בצורה מוגבלת ומפוקחת, בהתאם להרשאות והנחיות פרטניות לעניין של משרד הבריאות. מותר להפעיל פינות ליטוף וטיפול בעזרת בעלי חיים בהתאם להוראות סעיף 1א3 לתקנות שעת חירום הגבלת פעילות כל ההנחיות של משרד הבריאות חלות על המבקרים ועובדי המתקן בו מוחזקים בעלי חיים ופתוח לציבור.
2. הבהרות בנוגע לאחריות אישית של המבקרים:
 - חשוב להבהיר למבקרים בכניסה ובפרסומים מטעם המתקן את אחריותם לעמוד בכל ההנחיות של משרד הבריאות בנוגע להתנהגות במרחב הציבורי תוך שימת דגש על ההתנהגות בקרבת בעלי חיים.
 - פרסום ההנחיות הפרטניות בנוגע להתנהגות בגן החיות/פינת החי יוצג בצורה בולטת בכניסה למתקן ובפרסומים מטעמו, ככל שישנם.
3. יש להקפיד ככל הניתן על שמירת ריחוק פיזי והקפדה על מיגון מתאים בין מבקרים לאנשי צוות הבאים במגע קבוע עם בעלי החיים ובפרט מטפלים.
4. המינים הבאים נמצאו כמינים שעשויים להיות רגישים במיוחד להדבקה של הנגיף מבני אדם: **עטלפים, סמוריים (דלק, חמוס ועוד), אוגרים, קופאים וחתוליים**, בהתאם עבורם יינתנו הנחיות קפדניות:
 - **עטלפים** (כל המינים) - אסור לפתוח תצוגות בהם יש כניסה של בני אדם לתוך התצוגה ("walk throw"), בהן לא קיימת בין המבקרים לבעלי החיים חציצה פיזית האטומה לרסס, כדוגמת לוחות פרספקס או זכוכית.
 - **סמוריים** (חמוסים, דלקים) - יש למנוע מגע ישיר עם קהל, **חמוס** - למעט מטפל קבוע יש למנוע מגע ולשמור על מרחק מתאים (של 2 מ' או יותר).
 - **אוגרים** - רצוי למנוע מגע ישיר עם קהל, בכל מגע יש להקפיד לרחוץ ידיים היטב לפני, ניתן להשתמש בכפפות חד"פ אותן יש להשליך לאחר כל מגע עם האוגר.
 - **קופאים**:
 - i. **קופי אדם** - בעת מגע קרוב של מטפל יש לעטות מסיכה ולהקפיד הקפדה יתרה על היגיינה (כפפות/ רחיצה תכופה של הידיים עם סבון, חיטוי משטחים וכד').

- ii. **למורים-** בשל עדות לרגישות להדבקה מבני אדם- אסור לפתוח תצוגות בהם יש כניסה של בני אדם לתוך התצוגה ללא מחיצה מפרידה.
- iii. **שאר מיני הקופאים-** יש להקפיד על ריחוק פיזי ככל הניתן, בכניסה לתצוגות פתוחות- "walk throw" (למשל עם קופי סנאי)- חובת נוכחות של משגיח מטעם המתקן אשר יקפיד על ריחוק של 2 מ' לכל הפחות בין הקופים לקהל.
5. בכלובים\ תצוגות שאינם פתוחים לקהל (ושהתיחום בין בעלי החיים למבקרים אינו אטום לרסס, כשמדובר **בקופאים, חתוליים, סמוריים ועטלפים** יש להציב מחסום פסי/חבל וכד', שיבטיח שהמרחק בין הקהל לתצוגה לא ירד מ 2 מטר. רצוי להעמיד מטפל/שומר שיפקח על קיום ההנחיה.
6. **צוות המתקן-** מתקנים שעברו לעבודה מצומצמת מבחינת צוות המתקן בזמן משבר הקורונה וחוזרים כעת לשגרה נדרשים להעסיק כעת את אנשי המקצוע המוגדרים בהתאם להנחיות מדיניות ההחזקה בחיות בר של רשות הטבע והגנים ולהקפיד על ביקורת ווטרינרית בהתאם להנחיות השירותים הווטרינרים.
7. אמצעי זהירות למניעת מגע של אדם חולה עם בעלי החיים:
 - בדיקת חום של המבקרים וצוות העובדים טרם כניסה למתחם.
 - בדיקת סימני מחלה.
 - i. מטפל או מבקר המראים תסמיני מחלה ואו חום לא יורשו להיכנס למתקן ההחזקה.
8. שמירה על היגיינה:
 - ניקוי וחיטוי תכוף של מתחמים בהם עוברים/נוגעים אנשים רבים.
 - הרחבה/הוספה של מספר מתחמים לשטיפה וחיטוי ידיים.
 - הסבר והדרכה למבקרים בנוגע לשטיפה וחיטוי ידיים, שיעול למרפק ושמירה על ריחוק חברתי.
 - עטית מסכות פנים על הפה והאף בשהייה במרחב הציבורי על פי הנחיות משרד הבריאות, יש להקפיד שהמסכות נעטות באופן בטיחותי.
 - בתחילת יום העבודה ובמהלכו יש לרחוץ היטב ידיים עם סבון\ חומר חיטוי, בנוסף במעבר בין תצוגות\ מכלאות יש לרחוץ ידיים עם סבון. יש להקפיד על החלפת המסכה בהתאם לתקן הקיים עברה.
9. הכנת מזון:
 - יש להקפיד שהכנת המזון לבעלי החיים תעשה תוך הקפדה על ניקיון והיגיינה ככל הניתן.
 - i. יש לרחוץ היטב עם חומרי חיטוי מתאימים, שאינם רעילים, את הירקות והפירות המוגשים לבעלי החיים.
 - ii. הכנת המזון מידי יום רצוי שתעשה על ידי אדם קבוע בלבד או המטפל הישיר של בעלי החיים.
 - iii. יש להקפיד על היגיינה אישית בזמן הכנת האוכל ולעשות זאת תוך חבישת כפפות/ שטיפת ידיים בסבון טרם מגע עם המזון ולעיתים תכופות, ניקיון וחיטוי המשטח בין הכנת הארוחות לכל תצוגה.
 - 10. יש להמשיך לעקוב ולהתעדכן אחרי הנחיות משרד הבריאות ומשרד החקלאות.
 - 11. יש להקפיד לעדכן את השירותים הווטרינרים במשרד החקלאות ורשות הטבע והגנים (עבור חיות בר) בכל מקרה חריג של תחלואה או תמותה בקרב בעלי החיים.

בברכת זמנים טובים ובריאות שלמה!

משרד החקלאות,
רשות הטבע והגנים.